

## Παράρτημα

### Παράρτημα Ι

Αξιοποιώντας τα δύο πρώτα άρθρα του ελληνικού Συντάγματος του 1975, ο εκπαιδευτικός μπορεί να διαμορφώσει συγκεκριμένες δραστηριότητες, προκειμένου να επιτύχει την κατάκτηση λεξιλογίου μέσω άμεσης, εστιασμένης διδασκαλίας. Επιπλέον, προτείνονται ασκήσεις επανάληψης στη γραμματική (δικατάληκτα επιθέτα), γνώσης της ελληνικής ιστορίας και του πολιτισμού, αλλά και διαπολιτισμικής προσέγγισης των μαθητών.

#### Ενδεικτικές δραστηριότητες

1. Διαφοροποίηση εννοιών λαός, έθνος, κράτος. Επεξήγηση της σημασίας τους από τους ίδιους τους μαθητές. Ατομική δραστηριότητα: σχηματισμός προτάσεων με τη χρήση των παραπάνω λέξεων. Ομαδική δραστηριότητα: Σχηματισμός παραγών και επιθέτων και προφορική επεξήγηση της σημασίας τους.

2. Ανάλυση από τους μαθητές, με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού, των λέξεων πόλη, πολίτης, πολιτεία, πολίτευμα.

3. Προσπάθεια εντοπισμού από τους μαθητές της σημασίας του όρου Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία.

Άσκηση αντιστοίχισης: παρατίθενται διάφοροι όροι που σχετίζονται με τη Δημοκρατία (προεδρική, βασιλευόμενη, λαϊκή, κοινοβουλευτική, αντιπροσωπευτική κ.ά.) και οι μαθητές επιχειρούν μέσω της ανάλυσής τους να εντοπίσουν την ιδιαίτερη σημασία που προσδίδεται κάθε φορά στον όρο Δημοκρατία με την προσθήκη των συγκεκριμένων προσδιορισμών.

4. Ζητείται από τους μαθητές να συνεργαστούν σε ομάδες και να επισημάνουν άλλα είδη πολιτευμάτων που ενδεχομένως γνωρίζουν (μοναρχία, ολιγαρχία, αριστοκρατία κ.ά.), να αναλύσουν τους όρους στα συστατικά τους σε περίπτωση που πρόκειται για σύνθετες λέξεις και να επισημάνουν το πολίτευμα της χώρας καταγωγής τους, επιχειρώντας συνοπτική ανάλυσή του σε προφορικό λόγο.

5. Συζήτηση σχετικά με τα γεγονότα που προηγήθηκαν του Συντάγματος του 1975. Χρήσιμο θα ήταν να δοθεί στους μαθητές πίνακας με τις αλλαγές στο ελληνικό πολίτευμα μετά την ίδρυση του ελληνικού κράτους και να συζητήσουν σχετικά με αυτές.

6. Άσκηση με δικατάληκτα, ισοσύλλαβα επίθετα (ο, η διεθνής, το διεθνές)

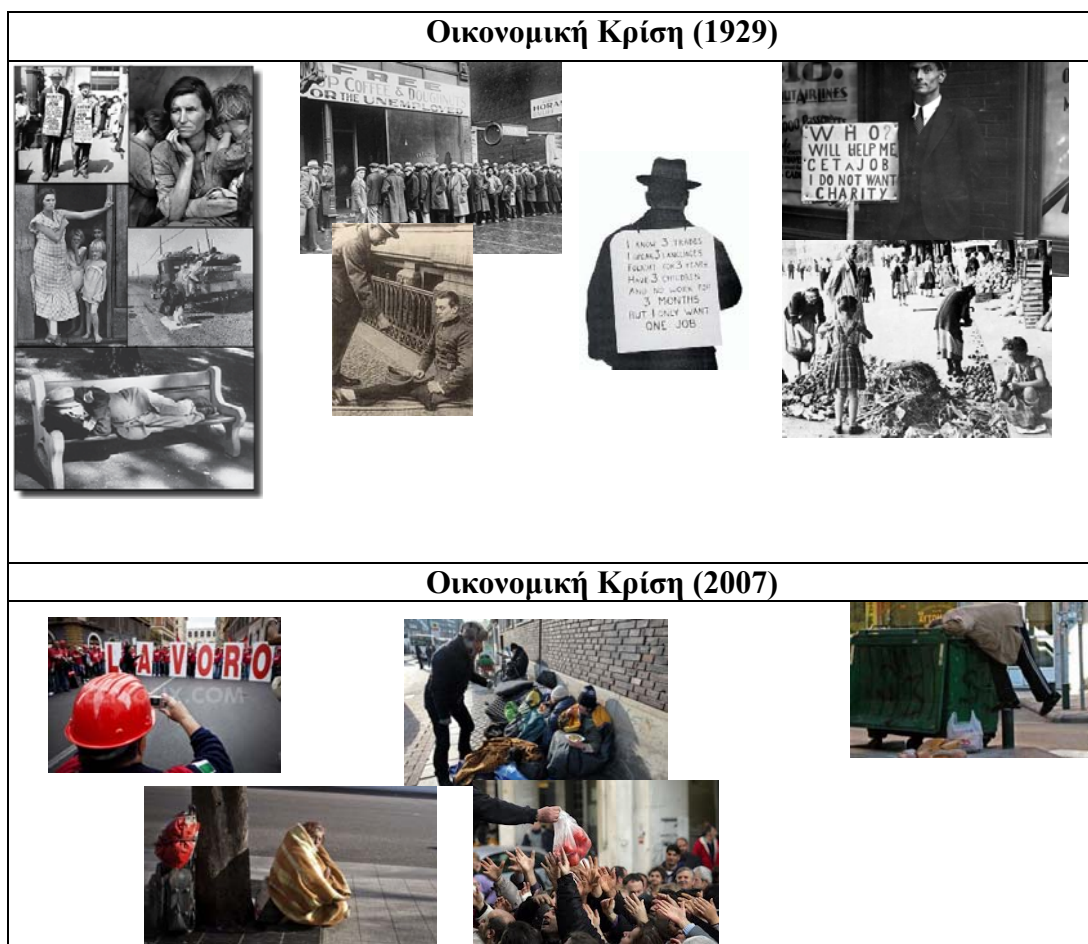
### Παράρτημα ΙΙ

Ενδεικτική δραστηριότητα παραγωγής γραπτού λόγου, αφού έχει προηγηθεί μελέτη πηγών που σχετίζονται με την «Οικονομική κρίση: τότε αλλά και τώρα». Αναγκαίο θεωρείται να έχει προηγηθεί μελέτη ικανού αριθμού κειμένων, με στόχο την κατανόηση από τους μαθητές των συμβάσεων που διέπουν την περιγραφή, την αφήγηση και την επιχειρηματολογία, σύμφωνα με τη θεωρία των κειμενικών ειδών.

Περιγραφή<sup>1</sup>: Ζητείται από τους μαθητές να χωριστούν σε ομάδες και να εντοπίσουν στο διαδίκτυο εικόνες της οικονομικής κρίσης της περιόδου του

<sup>1</sup> Για οικονομία χώρου, θα αναγκαστούμε να περιοριστούμε στο πλαίσιο του παρόντος κειμένου στη δομή μιας δραστηριότητας με στόχο την παραγωγή γραπτού περιγραφικού λόγου.

μεσοπολέμου, αλλά και του 21<sup>ου</sup> αι. Οι εικόνες που παρατίθενται έχουν επιλεγεί από αλλόγλωσσους εκπαιδευόμενους, στο πλαίσιο της συγκεκριμένης δραστηριότητας. Αφού επιλέχθηκαν οι αντιπροσωπευτικότερες εικόνες, οι μαθητές έδωσαν έναν γενικό τίτλο για αυτές «Ανθρώπινη απόγνωση». Με ένασμα τον συγκεκριμένο τίτλο, κάθε μαθητής επέλεξε μία εικόνα από κάθε περίοδο και την περιέγραψε με λεπτομέρειες. Οι μαθητές παροτρύνθηκαν να περιγράψουν κάθε εικόνα σε δύο παραγράφους, στη μία από τις οποίες περιέγραψαν αντικειμενικά όσα έβλεπαν, ενώ στη δεύτερη άφησαν να υπεισέλθει και το υποκειμενικό στοιχείο, προκειμένου να συνειδητοποιήσουν τη διαφοροποίηση των δύο τρόπων περιγραφής.



### Παράρτημα III

Αρχικά, ο εκπαιδευτικός, αξιοποιώντας τη μέθοδο του καταγισμού των ιδεών, ρωτάει τους μαθητές τι τους έρχεται στο μυαλό, όταν ακούνε τη λέξη *φόρος*. Στη συνέχεια, ανακοινώνει στους μαθητές ότι πρόκειται να παρακολουθήσουν στην τάξη απόσπασμα από εκπομπή της NET «Η μηχανή του χρόνου», στην οποία παρουσιάζεται η ιστορία των φόρων από την αρχαιότητα έως τη σύγχρονη εποχή και τους ζητάει να προβλέψουν το περιεχόμενο της συγκεκριμένης εκπομπής.

Πριν από την παρακολούθηση της εκπομπής, αναλύονται και επεξηγούνται από τον εκπαιδευτικό σημαντικές λέξεις, οι οποίες θεωρούνται καθοριστικές για την κατανόηση του περιεχομένου. Σε περίπτωση απαιτητικών θεμάτων, όπως είναι αυτό της φορολογίας, σκόπιμο θα ήταν ο εκπαιδευτικός να πραγματοποιήσει μια σύντομη εισαγωγή, αξιοποιώντας προγενέστερες γνώσεις των μαθητών. Οι μαθητές ενθαρρύνονται να μην προσηλώνονται σε κάθε λέξη και φράση των ομιλητών, προκειμένου να κατανοήσουν τον λόγο, ενώ τονίζεται ότι ιδιαίτερη βαρύτητα θα

πρέπει να δώσουν στη χρήση των συμφραζομένων για την κατανόηση του μηνύματος. Χωρίζονται σε ομάδες και παροτρύνονται να κρατούν σημειώσεις κατά τη διάρκεια της παρακολούθησης, προκειμένου να απαντήσουν σε μια σειρά γενικών ερωτήσεων, που τους έχουν ήδη δοθεί, ώστε να κατευθύνουν την προσοχή τους σε συγκεκριμένες πληροφορίες. Η διαδικασία των σημειώσεων αποτελεί μια ιδιαίτερα σημαντική στρατηγική, η οποία αναπτύσσεται σταδιακά και για την οποία απαιτείται να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα από τον εκπαιδευτικό.

Με την ολοκλήρωση της παρακολούθησης, δίνεται στους μαθητές ο απαιτούμενος χρόνος για την εργασία σε ομάδες. Λαμβάνοντας υπόψη ότι κάποιιο από τους μαθητές ίσως παρουσίασαν δυσκολίες στην κατανόηση, ο εκπαιδευτικός ζητάει από την κάθε ομάδα να επιλέξει ένα μέλος της, το οποίο και θα παρουσιάσει στην ομάδα μια περίληψη όσων άκουσαν σε απλή γλώσσα. Στη συνέχεια, οι ομάδες απαντούν στις ερωτήσεις, τις οποίες και συζητούν στην ολομέλεια.

Αν και η συγκεκριμένη δραστηριότητα έχει ως βασικό στόχο την ενίσχυση δεξιοτήτων κατανόησης προφορικού λόγου, απαραίτητος είναι ο συνδυασμός και με άλλες δεξιότητες. Ο εκπαιδευτικός θα μπορούσε, επίσης, με την ευκαιρία της συγκεκριμένης εκπομπής να δώσει στους μαθητές φυλλάδιο ασκήσεων, τις οποίες να πρέπει να συμπληρώσουν χρησιμοποιώντας παράγωγες και σύνθετες από τη λέξη *φόρος* λέξεις. Ακόμη, θα ήταν δυνατή μια συνολική επανάληψη στους παρελθοντικούς χρόνους μέσω ασκήσεων που θα αξιοποιούν ρήματα που άκουσαν στη συγκεκριμένη εκπομπή.

Με την παραπάνω δραστηριότητα, οι μαθητές αναπτύσσουν πολύπλευρες δεξιότητες, ενώ ταυτόχρονα πληροφορούνται για την Ιστορία και τον Πολιτισμό της χώρας της οποίας μαθαίνουν τη γλώσσα, αναπτύσσοντας πολιτισμική αντίληψη. Ιδιαίτερα σημαντική κρίνεται, επίσης, η ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των μαθητών μέσω της επίγνωσης των δυνατοτήτων τους να παρακολουθήσουν απαιτητικού περιεχομένου τηλεοπτικές εκπομπές.